

2. Капська А. Й., Безпалько О.В., Вайнола Р.Х. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи : модульний курс дистанційного навчання. Київ, 2002. 164 с
3. Мехед О. Б. Підготовка майбутніх вчителів біології та основ здоров'я до соціально-педагогічної діяльності з метою популяризації здорового способу життя. Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Вип. 7 (163) : НУЧК, 2020. С. 115-120 с.
4. Мехед Д. Б., Мехед О. Б. Оцінювання навчальних досягнень студентів в умовах дистанційної освіти. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Випуск 120. Серія : педагогічні науки : Збірник. Чернігів : ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка, 2014. С. 83 - 86.
5. Nosko M., Mekhed, O., Ryabchenko, S., Ivantsova, O., Denysovets, I., Griban, G., Prysyzhniuk, S., Oleniev, D., Kolesnyk, N., Tkachenko, P. (2020). The influence of the teacher's social and pedagogical activities on the health-promoting competence of youth. International Journal of Applied Exercise Physiology, 9 (9), 18-28.

Олексюк О.Р., к.пед.н., доцент кафедри змісту і методик навчальних предметів,
Вітенко І.М., к.геогр.н., доцент, заступник директора з науково-методичної роботи та міжнародного співробітництва,
 Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти

ЦИФРОВІ РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ УЧНІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ГЕОГРАФІЇ

Анотація. У статті розглянуто дидактичний потенціал цифрових технологій для формування компетентності сучасних школярів. Зроблено огляд вебресурсів, мобільних застосунків, що доцільно використовувати при вивченні природничих дисциплін для успішного формування в учнів екологічної грамотності та сприяння розвитку суспільства згідно цілей сталого розвитку.

Ключові слова: цифрові технології, екологія, моніторинг, дослідження, спостереження.

Цифрові технології сьогодні присутні майже у всіх сферах діяльності людини. Мобільність сьогодні стала необхідною характеристикою сучасної людини та визначає її адаптивність до швидко мінливого зовнішнього світу. Технологія стає важливою частиною повсякденного життя здобувачів освіти, і маючи такий потенціал також може допомогти учням пізнавати та розуміти складні явища природи, заохотити співпрацю між однолітками у проектах з дослідження природи для формування стійкого переконання необхідності бережливого використання природних ресурсів в парадигмі стійкого розвитку. Теоретико-методологічні аспекти дидактичного потенціалу інформаційно-цифрових технологій досліджено працях В. Ю. Бикова, О.М. Спіріна, Ю. С. Рамського, М. І. Жалдака, Н.В. Морзе, М. В. Рафальської, Є. М. Смирнової-Трибульської, Н. Р. Балик, Ю. В. Горошка та ін., та доведено перспективність їх впровадження в закладах освіти [3]. Проте серед вивчених публікацій ми не знайшли досліджень, які б розглядали дидактичний потенціал цифрових технологій для формування екологічної грамотності учнів, що і спонукало нас до розгляду даної проблеми.

Навчальні засоби та посібники постійно вдосконалюються, однак цифрові технології пропонують учневі набагато більше захоплюючих діяльностей, адже сучасні мобільні телефони мало, чим поступаються кишеньковим комп'ютером, а тому мають значний дидактичний потенціал і для підвищення екологічної грамотності учнів та забезпечення гармонізації стосунків суспільства і природи у контексті раціонального природокористування. Більшість учнів нині користується в повсякденному житті смартфонами для спілкування в соціальних мережах, перегляду відео, прослуховування аудіо. Окрім зазначених діяльностей, смартфони можна використати і для спеціалізованих навчальних та наукових завдань [5]. Серед переваг використання мобільних гаджетів

називають персоніфікованість, повсюдність, мобільність, динамічність, інтерактивність де усі учасники навчального процесу, з підключеним до мережі Інтернет пристроєм, мають доступ до навчальних ресурсів. Для деяких мобільна освіта - це спосіб отримати знання через додаток призначений для таких пристроїв, як планшети та смартфони. Кількість навчальних застосунків для мобільних пристроїв стрімко зростає. Концепція BYOD (принесіть власний пристрій) - це альтернатива стратегія ефективного використання мобільних пристроїв з освітньою та екологічною метою. Інтерактивне освітнє програмне забезпечення mozaBook містить електронні підручники ігри, тематичні інструменти та інтерактивне наповнення, що робить навчальний матеріал більш цікавим та зрозумілим. Вбудовані анімації, презентації та ілюстрації допомагають вчителю в роботі. Цифрові атласи інтерактивної програми mozaMap розширяють інструментарій уроків географії. Різні типи мап, їх елементи можуть вільно замінюватися і складатися, що полегшує підготовку до уроку та його проведення. Цифрові атласи містять повний обсяг наших друкованих атласів з географії [6].

Вартість, доступ та час часто створюють значні бар'єри для впровадження цифрових технологій в освітню практику, але ще більшою перешкодою є відсутність знань щодо того, як технології можна найкраще використовувати для учня з різних предметів. З аналізу наукових публікацій проведених досліджень, тенденція застосовувати мобільні технології на практиці серед учителів залежить від таких факторів:

- цифрова грамотність педагогів;
- тривожність до ІКТ;
- навчання самоефективності;
- зручність, легкість використання та корисність нової технології.

Нині цифрові технології дозволяють створювати не лише сайти з авторським дизайном, а справжні геоінформаційні, інформаційно-комунікаційні, аналітичні цифрові продукти та мобільні додатки, які гармонійно поєднуються в повноцінні екосистеми і здатні забезпечити якісне виконання надскладних дослідницьких завдань [1].

Для полегшення розуміння складних наукових понять і розуміння глобальності екологічних проблем на уроках доцільно використати потужний інформаційний ресурс Worldometers (<https://www.worldometers.info/>). Сервіс в онлайн-режимі надає доступ до динамічної, інтерактивної інформації про світові природні ресурси. Тут можна проілюструвати учням, скільки води було використано, енергії вироблено, скільки людей померло та народилось, як змінюються витрати на здоров'я і багато показників, що так чи інакше впливають на навколишнє середовище в режимі реального часу. Проте теоретичні знання проблем навколишнього середовища не є достатніми для формування екологічної компетентності.

Тільки організація цілеспрямованого систематичного розвитку екологічних практичних звичок школяра є запорукою формування нової стратегії поведінки людства в біосфері. Наприклад, додаток Your plan, your planet (<https://yourplanyourplanet.sustainability.google/>) від Google в інтерактивному форматі, демонструє наш вплив на навколишнє середовище та надає практичні, доступні поради, щодо того, як зробити побут екологічним. Чотири напрямки для раціонального використання ресурсів: речі, їжа, вода та енергія. У кожній категорії можна пройти тестування на розуміння того, скільки ресурсів ми витрачаємо та отримати інноваційні та прості рекомендації, щоб зменшити наш негативний вплив на навколишнє середовище. Вчителі можуть організувати учнів для спільної діяльності та мотивації інших розробляючи спільний план розвитку екологічних звичок усіх учасників освітнього процесу. Для збереження навколишнього середовища важливим є усвідомлення власної відповідальності та причетності до виникнення і вирішення екологічних проблем.

Отож, в сучасних умовах цифровізації суспільства для формування та розвитку екологічної компетентності учнів у педагогів наявні засоби, інформаційні інтерактивні бази, мобільні застосунки, що можуть зацікавити школяра та мотивувати до свідомого ощадливого використання природних ресурсів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Олексюк О.Р., Вітенко І.М. Цифрові інструменти вчителя для формування екологічної компетентності учнів *Біорізноманіття України в контексті сучасних природних умов середовища: матеріали Міжнародної наук.-практ. конф.*, (Тернопіль, 04-05 червня, 2020) [ред.кол. : В.Черняк (відп.ред.) та ін.] ; Тернопільський ОКІППО. – Тернопіль: Вид. центр ТОКІППО, 2020 – С.177-179
2. Oleksiuk V. P., Oleksiuk O. R. Exploring the potential of augmented reality for teaching school computer science *3rd International Workshop on Augmented Reality in Education (Kryvyi Rih, Ukraine, May 13, 2020)*. CEUR-WS, 2020. Vol. 2731. P. 91–107.
3. Олексюк В, Олексюк О. Стан сформованості компетентностей з інформаційної безпеки майбутніх учителів інформатики. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2017, Вип.62(6), С. 277- 291. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1906/1285>
4. Олексюк О. Р., Вітенко І. М. Досвід використання хмарних технологій для організації дослідницького проекту в системі післядипломної педагогічної освіти. *Передові наукові дослідження в Україні: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Тернопіль, Україна, 27 вересня 2019 року)* / Редколегія: О. М. Петровський // Науковий, методичний, інформаційний збірник Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти. – Тернопіль: ТОКІППО. 2019. С. 139-144.
5. Олексюк О. Р. Розвиток інформаційно-пошукових умінь у майбутніх учителів інформатики засобами системи DSpace. *Всеукраїнська науково-практична конференція молодих учених «Наукова молодь-2013»*. 2013. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/4248/1/Oleksyuk4.pdf>
6. MozaBook.URL:<https://www.mozaweb.com/uk/mozabook>

Щур В. А., аспірант,
*Комунальний заклад вищої освіти «Одеська академія
неперервної освіти Одеської обласної ради»*

МЕТОДИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ

Анотація. Висвітлено актуальність системи професійної підготовки майбутніх вчителів початкових класів. Проаналізовано погляди вчених на розуміння методичної компетентності учителя початкових класів, запропоновано авторське трактування методичної компетентності майбутнього вчителя початкових класів. Матеріал є теоретичною основою подальших емпіричних досліджень.

Ключові слова: *учитель, майбутній учитель початкових класів, професійно-педагогічна компетентність, методична компетентність вчителя, методична компетентність майбутнього вчителя початкових класів.*

Сучасний світ характеризується стрімкими системними зрушеннями, що відбуваються у всіх сферах життя. Ці трансформації визначають напрям подальшого розвитку суспільства в цілому, формують не лише нові умови життєдіяльності, а й нові стандарти розвитку сучасної особистості.

Освіта також перебуває на стадії реформування, змінюючи власні вектори відповідно до вимог сучасності. Діяльність вчителя початкової школи прямо чи опосередковано, впливає на розвиток і становлення особистості дитини, її соціалізацію, формування емоційно-ціннісного ставлення до дійсності, самооцінку, сприяє набуттю індивідуального досвіду. Здобуті на першому етапі шкільної освіти основи теоретичних знань, сформовані компетентності та компетенції, мотивація й пізнавальний інтерес слугують основою для подальшого навчання та розвитку молодшого школяра. Отож, питання підготовки майбутніх вчителів початкових класів до професійної діяльності набуває особливої значущості.

У системі професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя початкових класів чільне місце посідає методична компетентність. У попередніх дослідженнях ми зазначали,